

KOMMISSIONENS GENNEMFØRELSESFORORDNING (EU) 2020/593**af 30. april 2020****om bemyndigelse til, at der indgås aftaler og træffes afgørelser om foranstaltninger til stabilisering af markedet i kartoffelsektoren**

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

under henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007⁽¹⁾, særlig artikel 222, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Kartoffelsektoren kan inddeles i friske kartofler, som hovedsagelig købes til privatforbrug, og kartofler til forarbejdning, som anvendes i foder og forarbejdede fødevarer såsom frosne kartofler (herunder frosne pommes frites), tørrede kartofler, tilberedte eller konserverede kartofler.
- (2) Unionens produktion af kartofler udgør ca. 52 mio. ton, hvoraf kartofler til forarbejdning tegner sig for 19,5 mio. ton. Unionens største producenter af kartofler til forarbejdning er Belgien, Tyskland, Frankrig, Italien og Nederlandene. Det anslås, at produktionen af frosne pommes frites udgør ca. 41 % af den samlede produktion af kartofler til forarbejdning.
- (3) Unionen er nettoeksportør af forarbejdede kartofler. Det anslås, at der i de seneste fem år gennemsnitligt er blevet eksporteret mindst 4 mio. ton kartofler til forarbejdning i form af forarbejdede kartoffelprodukter fra Belgien, Tyskland, Frankrig, Italien og Nederlandene til tredjelande. Eksporten af frosne kartofler og navnlig af frosne pommes frites har under normale markedsbetingelser særlig stor betydning: 64 % af de frosne kartofler, der eksporteres på verdensbasis, kommer fra Unionen, og værdien af Unionens eksport af frosne pommes frites til tredjelande blev i 2019 anslået til 1,85 mia. EUR.
- (4) Som følge af den igangværende covid-19-pandemi og de omfattende begrænsninger i borgernes bevægelsesfrihed, der er indført i medlemsstaterne, oplever producenterne af kartofler til forarbejdning økonomiske forstyrrelser, der fører til finansielle vanskeligheder og likviditetsproblemer.
- (5) Spredningen af sygdommen samt de trufne foranstaltninger begrænser adgangen til arbejdskraft, hvilket især går ud over produktionen, forarbejdningen og transporten af kartofler til forarbejdning.
- (6) Den obligatoriske lukning af restauranter og andre lignende foretagender såsom kantiner på skoler og arbejdspladser samt aflysningen af sports- og underholdningsarrangementer såsom kultur- og friluftsfestivaler i Unionen og i tredjelande har også standset driften af hotel- og restaurationsbranchen, hvilket har medført betydelige ændringer i efterspørgselsmønstrene for kartoffelprodukter. Eftersom forbrugerne ikke længere spiser ude eller køber fastfood i særlig stort omfang, er forbrugerefterspørgslen skiftet til friske kartofler til tilberedning i hjemmet. Derudover kan forbrugernes øgede forbrug af visse forarbejdede kartoffelprodukter såsom chips og kartoffelmospulver ikke kompensere for faldet i efterspørgslen i hotel- og restaurationsbranchen.
- (7) Dertil kommer, at købere i Unionen og på verdensmarkedet opsiger kontrakter og forsinker indgåelsen af nye kontrakter i forventning om yderligere prisfald. Desuden er eksporten ramt af logistiske udfordringer, eftersom udbruddet af covid-19-pandemien i Kina har medført en betydelig overbelastning af havnene i Kina og andre steder. Perioden med et øget antal helt eller delvist aflyste sejladser forventes at fortsætte i hvert fald frem til juni 2020, hvilket betyder, at der vil være færre containere til rådighed, navnlig containere til friske varer og frysevarer, at transportomkostningerne stiger betydeligt, og at eksportørerne får deres forsendelser udskudt. Siden den fjerde uge af marts 2020 har Unionens producenter af kartofler til forarbejdning indberettet et fald på mellem 25 % og 47 % i antallet af transaktioner mellem medlemsstaterne og på 30 % til 65 % for så vidt angår eksporten til tredjelande.

⁽¹⁾ EUT L 347 af 20.12.2013, s. 671.

- (8) Selv om efterspørgslen efter friske kartofler på nuværende tidspunkt er steget, er efterspørgslen på kartofler til forarbejdning faldet kraftigt med omgående og alvorlige konsekvenser for markedet. Det kraftige fald i efterspørgslen berører navnlig, men er ikke begrænset til, kartofler til forarbejdning, der anvendes til frosne pommes frites, andre typer udskårne kartofler og vakuumpakkede produkter, der normalt konsumeres i restauranter, herunder fastfoodrestauranter. Da friske kartofler og kartofler til forarbejdning har forskellige egenskaber, kan kartofler til omdannelse ikke sælges på markedet for friske kartofler. Eftersom der ingen handel finder sted, er priserne på terminsmarkederne faldet betydeligt og ligger i april 2020 ifølge indberetningerne 90 % under de priser, der blev budt i januar 2020. Som en konsekvens af handelsstopet foreligger der i visse producentmedlemsstater såsom Belgien og Frankrig ikke længere nogen prisnoteringer for visse typer kartofler til forarbejdning, hvilket er tegn på et kraftigt fald i mængden og værdien af transaktionerne. I andre medlemsstater såsom Tyskland og Nederlandene er der indberettet prisfald på 90 % for kartofler til forarbejdning.
- (9) Dertil kommer, at der i øjeblikket er oplagret store mængder af kartofler til forarbejdning. Det anslås, at der ved udgangen af produktionsåret 2020 i juli 2020 stadig vil være oplagret mindst 2 650 000 ton kartofler til forarbejdning fra produktionsåret 2019 (til en værdi af 400 mio. EUR). De kartofler til forarbejdning, der blev høstet i oktober/november 2019 og stadig er oplagret, vil snart blive helt uanvendelige på grund af forringelsen af deres kvalitet. For at skabe plads til høsten af kartofler til forarbejdning fra produktionsåret 2020 vil producenterne være nødt til at destruere den andel af den resterende lagerbeholdning, som ikke kan forarbejdes i tide. Da producenterne vil skulle betale de transport- og destruktionsomkostninger, der er forbundet med at destruere produktionen, er der risiko for, at kartofler til forarbejdning i stedet vil blive spredt ud på markerne som en sidste udvej. Hvis kartofler til forarbejdning spredes ud på markerne, indebærer det en risiko for langvarige negative følger for miljøet og plantesundheden, idet disse kartofler vil spire oven på efterfølgende afgrøder og kan udvikle sygdomme, der kan forårsage længerevarende jordforurening og bringe nyplantninger varigt i fare.
- (10) Ovenstående omstændigheder fører til, at disse begivenheder må betragtes som en periode med alvorlig uligevægt på markedet.
- (11) For at hjælpe kartoffelproducenterne med at finde en balance i denne periode med alvorlige ubalancer på markedet bør landbrugere, landbrugssammenslutninger, sammenslutninger af sådanne sammenslutninger, anerkendte producentorganisationer, sammenslutninger af anerkendte producentorganisationer og anerkendte brancheorganisationer i en midlertidig periode på seks måneder gives mulighed for aftaler og afgørelser. Disse foranstaltninger omfatter: i) tilbagekøb fra markedet og gratis uddeling, ii) omdannelse og forarbejdning, iii) oplagring, iv) fælles salgsmæssigt og v) midlertidig produktionsplanlægning.
- (12) Sådanne aftaler og afgørelser vedrørende kartofler til forarbejdning kan omfatte: i) tilbagekøb af kartofler fra markedet med henblik på en kontrolleret destruktion af produkterne eller gratis uddeling til fødevarerbanker eller offentlige institutioner, ii) forarbejdning af kartofler til andre formål såsom foder eller produktion med henblik på metanisering, iii) oprettelse og indkredsning af lagerkapacitet samt tilberedning af kartoflerne med henblik på længere oplagringsperioder, iv) salgsmæssigt for forarbejdede kartoffelprodukter og v) planlægning af foranstaltninger til mindskelse af omfanget af den næste plantning samt tilpasning af de eksisterende kontrakter vedrørende kartofler for produktionsåret 2020.
- (13) Der bør i en periode på seks måneder gives midlertidig bemyndigelse til enhver aftale og afgørelse om kartofler til forarbejdning. Eftersom det netop er i den periode, at der skal tages hånd om den eksisterende lagerbeholdning af kartofler fra produktionsåret 2019, og kartoflerne fra produktionsåret 2020 vil begynde at blive høstet denne sommer, forventes foranstaltningerne at have den mest mærkbare effekt i denne periode.
- (14) I overensstemmelse med første afsnit i artikel 222, stk. 1, i forordning (EU) nr. 1308/2013 gives bemyndigelsen, hvis den ikke skader den måde, det indre marked fungerer på, og hvis aftalerne og afgørelserne udelukkende tager sigte på at stabilisere sektoren. Disse specifikke betingelser udelukker aftaler og afgørelser, der direkte eller indirekte fører til opdeling af markeder, til forskelsbehandling baseret på nationalitet eller til fastsættelse af priser. Hvis aftalerne og afgørelserne ikke opfylder disse betingelser eller ikke længere opfylder disse betingelser, finder traktatens artikel 101, stk. 1, anvendelse på disse aftaler og afgørelser.
- (15) Den bemyndigelse, der er omhandlet i denne forordning, bør finde anvendelse på Unionens område, eftersom den alvorlige markedsuligevægt er fælles for hele Unionen.

- (16) For at sætte medlemsstaterne i stand til at vurdere, hvorvidt aftaler og afgørelser om kartofler til forarbejdning skader den måde, det indre marked fungerer på, og udelukkende har til formål at stabilisere kartoffelsektoren, bør de kompetente myndigheder, herunder konkurrencemyndighederne, i den medlemsstat, der tegner sig for den største anslåede produktion af kartofler, som er omfattet af disse aftaler eller afgørelser, underrettes om de indgåede aftaler og de trufne afgørelser samt om de produktionsmængder og den periode, som de vedrører.
- (17) I betragtning af den alvorlige markedsuligevægt, behovet for en hurtig håndtering af den resterende kartoffelbeholdning samt perioden op til det tidspunkt, hvor kartoflerne normalt høstes, oplagres og omdannes, bør denne forordning træde i kraft dagen efter offentliggørelsen.
- (18) Foranstaltningerne i denne forordning er i overensstemmelse med udtalelse fra Komitéen for den Fælles Markedsordning for Landbrugsprodukter —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Artikel 1

Landbrugere, landbrugssammenslutninger, sammenslutninger af sådanne sammenslutninger, anerkendte producentorganisationer, sammenslutninger af anerkendte producentorganisationer og anerkendte brancheorganisationer bemyndiges til at indgå aftaler om kartofler til forarbejdning og træffe fælles afgørelser om kartofler til forarbejdning vedrørende tilbagekøb fra markedet og gratis uddeling, omdannelse og forarbejdning, oplagring, fælles salgsmængder og midlertidig produktionsplanlægning i en periode på seks måneder begyndende fra denne forordnings ikrafttrædelsesdato, jf. dog artikel 152, stk. 1a, artikel 209, stk. 1, og artikel 210, stk. 1, i forordning (EU) nr. 1308/2013.

Artikel 2

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de aftaler og afgørelser, der er omhandlet i artikel 1, ikke skader den måde, det indre marked fungerer på, og at de udelukkende tager sigte på at stabilisere kartoffelsektoren.

Artikel 3

Det geografiske anvendelsesområde for denne bemyndigelse er hele Unionens område.

Artikel 4

1. Når der indgås aftaler eller træffes afgørelser, jf. artikel 1, indberetter de pågældende landbrugere, landbrugssammenslutninger, sammenslutninger af sådanne sammenslutninger, anerkendte producentorganisationer, sammenslutninger af anerkendte producentorganisationer og anerkendte brancheorganisationer oplysninger om disse aftaler og afgørelser til de kompetente myndigheder i den medlemsstat, der tegner sig for den største anslåede produktion af kartofler, som er omfattet af disse aftaler eller afgørelser, med angivelse af følgende:

- a) den anslåede produktionsmængde, der er omfattet
- b) den forventede gyldighedsperiode.

2. Senest 25 dage efter udløbet af den periode på seks måneder, der er omhandlet i artikel 1, meddeler de pågældende landbrugere, landbrugssammenslutninger, sammenslutninger af sådanne sammenslutninger, anerkendte producentorganisationer, sammenslutninger af anerkendte producentorganisationer og anerkendte brancheorganisationer de kompetente myndigheder, jf. stk. 1, hvor stor en produktionsmængde af kartofler der er omfattet af aftalerne eller afgørelserne.

3. I overensstemmelse med Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2017/1185 ⁽²⁾ meddeler medlemsstaterne Kommissionen følgende:

- a) senest fem dage efter udløbet af hver periode på en måned: de aftaler og afgørelser, som de har fået meddelelse om i denne periode, jf. stk. 1
- b) senest 30 dage efter udløbet af den periode på seks måneder, der er omhandlet i artikel 1: en redegørelse for de aftaler og afgørelser, der er gennemført i denne periode.

Artikel 5

Denne forordning træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 30. april 2020.

På Kommissionens vegne
Ursula VON DER LEYEN
Formand

⁽²⁾ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2017/1185 af 20. april 2017 om regler for anvendelsen af Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 og (EU) nr. 1308/2013 for så vidt angår indberetning til Kommissionen af oplysninger og dokumenter og ændring og ophævelse af flere af Kommissionens forordninger (EUT L 171 af 4.7.2017, s. 113).